

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

Warszawa

1. Nazwa

Pawilon usługowy, obecnie Spółdzielczy Dom Kultury „Lira”

2. Czas powstania

pocz. lat 70. XX w.

9. Materiały graficzne

- budynek włączony do wojewódzkiej ewidencji zabytków

4. Adres (ulica, nr posesji)

ul. Łojewska 3

(działka ew. nr 32/1, obręb 4-08-04)

5. Przynależność administracyjna

województwo mazowiecki

powiat miasto stołeczne Warszawa

gmina miasto stołeczne Warszawa

6. Współrzędne geograficzne

N: 52°17'48" E: 21°02'16"

7. Użytkowanie obecne

Pawilon usługowy, funkcje handlowe
i kulturalne

8. Stan zachowania

Dobry

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

HISTORIA

Osiedle mieszkaniowe „Bródno” (także „Nowe Bródno”) zostało zaprojektowane w latach 60. XX w. na terenach włączonych w obręb Warszawy dekadę wcześniej. Obejmowało ono obszar pomiędzy ul. Toruńską, św. Wincentego oraz terenami kolejowymi i składało się z kilku zaprojektowanych zespołów mieszkaniowych: Osiedla Kondratowicza, Osiedla Podgrodzie, Osiedla Toruńska i Osiedla Wysockiego, tworzących łącznie „zespół 12 autonomicznych w zasadzce jednostek, na dobrą sprawę będących osiedłami” („Stolica”, 1975, nr 49). Pod koniec lat 60. XX w. rozpoczęto zabudowę terenów od strony zachodniej (osiedle nr III) na podstawie wyłonionego w drodze konkursu projektu inż. inż. architektów Jerzego Stanisławskiego, Janiny Suleckiej i Tadeusza Suleckiego („Stolica”, 1967, nr 32). Pawilon usługowy, ob. Spółdzielczy Dom Kultury „Lira” wybudowano jako element zespołu zabudowy osiedla nr V. „Pomiędzy ulicami Łabiszyńską, Łojeczką, Chodecką i Krasnobrodzką, w osiedlu V, wybudowano w latach 1969-71 5600 izb mieszkalnych oraz 640 m² sieci handlowo-usługowej. Jeszcze w tym roku stanie tam szkoła podstawowa i pawilony handlowo-usługowe (łącznie 2000 m² powierzchni), a w przyszłym roku – przedszkole” („Stolica”, 1972, nr 13).

OPIS

Budynek znajduje się w kwartale od południa wydzielonego ul. Łojewską, od zachodu Turmonką, od północy i wschodu drogami wewnętrznymi. Składa się z 4 założonych na rzucie zbliżonym do prostokąta skrzydeł wydzielających wewnętrzny dziedziniec z otwartym przejazdem od strony wschodniej. Ściany budynku są murowane, tynkowane, z niską strefą cokołową i szerokim gzymsiem przesłaniającym konstrukcję zwielokrotnionych dachów wklęsłych o niskim kącie nachylenia połaci. Otwory okienne są zróżnicowane, w formie witryny o wysokości całej kondygnacji, zwielokrotnionych otworów okiennych i niewielkich okien doświetlających pomieszczenia gospodarcze. Obecnie elewacje przesłonięte zostały współczesną blachą trapezową, ślusarka okienna została wymieniona na okna i drzwi z PCW, w zróżnicowanej kolorystyce.

Skrzydła północne i południowe są parterowe, południowe i zachodnie są 2-kondygnacyjne. W elewacji południowej 2 kondygnacja skrzydła południowego została nadwieszona, ściany południowa, zachodnia oraz fragment ściany wschodniej opracowano za pomocą okładziny z powtarzanych kwadratowych paneli z blachy, o wysuniętej ku przodowi dolnej krawędzi. Na 2 kondygnacji wzdłuż elewacji zachodniej zachodniego skrzydła znajduje się nadwieszona galeria o pełnej balustradzie, przy północnym narożniku elewacji wykonano dekorację z powtarzalnych ustawionych na sobie betonowych ażurowych prostokątnych i 3-dzielnych kształtek. Przy parterowym łączniku między 2-kondygnacyjnymi skrzydłami znajduje się 2-biegowe schody z podestem o prostej metalowej balustradzie.

ZAGROŻENIA, POSTULATY

Zagrożenia:

- Przekształcenie bryły, gabarytów oraz zabudowa otworów okiennych
- Demontaż historycznej dekoracji: metalowych kwadratowych paneli, betonowych kształtek,

Postulaty:

- Przywrócenie historycznej kompozycji elewacji;
- Zachowanie oryginalnych elementów wystroju m.in. posadzek z lastryko, ślusarki, okładzin ściennych, dekoracji ażurowej
- Ujednolicenie stylistyczne oznakowania lokali oraz dostosowanie ich formy do charakteru budynku

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Tekst: Aldona Tołysz, 16.09.2024 r.

Zdjęcia: Bartłomiej Lis, 10.03.2024 r.